

גיור לאומי

רות, א, טז

ותאמר רות אל-תפגעני-בי, לעזבך לשוב מאחריך: כי אל-אשר תלכי אלך, ובאשר תליני אלי--עמך עמי, ואלהיך אלהי. יז באשר תמותי אמות, וישם אקבר; כה יעשה יהנה לי, וכה יוסיף--כי המות, יפריד ביני ובינך.

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יג, א-ו

א. בשלשה דברים נכנסו ישראל לברית: במילה וטבילה וקרבת.

ד. וכן לדורות כשירצה הגוי להיכנס לברית ולהסתופף תחת כנפי השכינה, ויקבל עליו עול תורה, צריך מילה וטבילה והרצאת קרבן, ואם נקבה היא - טבילה וקרבת, שנאמר: "ככם כגר" (במדבר טו, טו). מה אתם במילה וטבילה והרצאת קרבן, אף הגר לדורות במילה וטבילה והרצאת קרבן.

יד. אל יעלה על דעתך שמשון המושיע את ישראל, או שלמה מלך ישראל שנקרא: "ידידיה" (שמואל ב יב, כה), נשאו נשים נכריות בגיותן. אלא סוד הדבר כך הוא, שהמצווה הנכונה כשיבוא הגר או הגיורת להתגייר בודקין אחריו שמא בגלל ממון שיטול, או בשביל שררה שיזכה לה, או מפני הפחד בא להיכנס לדת. ואם איש הוא בודקין אחריו שמא עיניו נתן באשה יהודית, ואם אשה היא בודקין שמא עיניה נתנה בבחור מבחורי ישראל, אם לא נמצא להם עילה מודיעין אותן כובד עול התורה וטורח שיש בעשייתה על עמי הארצות כדי שיפרשו. אם קבלו ולא פירשו וראו אותן שחזרו מאהבה מקבלים אותן שנאמר: "ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה" (רות א, יח).

טו. לפיכך לא קבלו בית דין גרים כל ימי דוד ושלמה, בימי דוד שמא מן הפחד חזרו, ובימי שלמה שמא בשביל המלכות והטובה והגדולה שהיו בה ישראל חזרו, שכל החוזר מן הגויים בשביל דבר מהבלי העולם אינו מגייר הצדק. ואף על פי כן היו גרים הרבה מתגיירים בימי דוד ושלמה בפני הדיוטות, והיו בית דין הגדול חוששין להם. לא דוחין אותן אחר שטבלו מכל מקום, ולא מקרבין אותן עד שתראה אחריתם.

טז. ולפי שגייר שלמה נשים ונשאן, וכן שמשון גייר ונשא, והדבר ידוע שלא חזרו אלו אלא בשביל דבר, ולא על פי בית דין גיירום חשבון הכתוב כאילו הן גויים ובאיסורן עומדין, ועוד שהוכיח סופן על תחלתן שהן עובדות כוכבים ומזלות שלהן ובנו להן במות, והעלה עליו הכתוב כאילו הוא בנאן, שנאמר: "אז יבנה שלמה במה" (מלכים א יא, ז).

יז. גר שלא בדקו אחריו או שלא הודיעוהו המצות ועונשן ומל וטבל בפני ג' הדיוטות הרי זה גר, אפילו נודע שבשביל דבר הוא מתגייר, הואיל ומל וטבל יצא מכלל הגויים וחוששין לו עד שיתבאר צדקותו, ואפילו חזר ועבד כוכבים ומזלות הרי הוא כישראל מומר שקידושיו קידושין. ומצווה להחזיר אבידתו מאחר שטבל נעשה כישראל, ולפיכך קיימו שמשון ושלמה נשותיהן ואף על פי שנגלה סודן.

הרב דוד צבי הופמן, שו"ת מלמד להועיל, חלק ג (אבן העזר וחושן משפט) סימן ג.

ועתה נחזי אכן אי מהני כשטובלין אותו עכשיו בלא קבלת מצוות... דבדיעבד הוי גר אף שלא הודיעוהו שגר המצות ועונשין... אמנם לי אכתי הדבר צריך עיון דהא כתב הרב המגיד פ"ג מהלכות איסורי ביאה הלכה י"ז: זה פשוט דאין הודעת המצות מעכב. ואיך יקבל המצות אם אינו יודע המצות? ואם כן משמע דגם קבלת המצות אינו מעכב בדיעבד, ואין לי פנאי לעיין כעת בזה... ועל כן נראה לי מפני טעמים הנ"ל דאם נטבל בפני שלשה הוי גר גמור בדיעבד אף שלא קיבל המצות, ובנידון דידן, דאי אפשר בענין אחר כדיעבד דמי. ועל צד היותר טוב יודיעו לו המצות שבדאי ירצה לקבל דהיינו ע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים מצות צדקה וכבוד אב ואהבת רע וכדומה, ויאמר אחר כך סתם שמקבל עליו מצוות היהודים, ומכל מקום כל זה אינו מעכב...

שו"ת אחיעזר, חלק ג סימן כו

דין זה דנכרי שבא להתגייר ולקבל עליו כל המצות חוץ מדקדוק אחד מדברי סופרים דאין מקבלין אותו, היינו במתנה שלא לקבל ושיהיה מותר לו דבר זה מן הדין, בזה אין מקבלים אותו, דאין שיוור ותנאי בגירות ואין גירות לחצאין. אבל במי שמקבל עליו כל המצות, רק שבדעתו לעבור לתיאבון, אין זה חסרון בדין קבלת המצות.

הרא"ה קוק, דעת כהן סימן קנג

כל זמן שהיתה הקבלה בפה כראוי, יש לומר שאין לנו ענין עם דברים שבלב שאינם דברים כלל, ואפילו אם יבא אליהו ויגיד לנו שהיה בלבבו אחרת מאשר בפיו, אין לנו עסק כלל עם דברים שבלב. וגם באבותינו קרא כתיב: "ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו" (תהלים עח, לו), ואמרו במדרשים שהיה לבם פונה לעבודה זרה ופסל מיכה היה עמם, ומכל מקום כיון שקבלו בפה נגמרה הגירות. כן נראה לעניות דעתי.

הרב חיים דויד הלוי

ג) מכאן לסוג השלישי, החדש של הגיור בימינו - הצד החילוני של מדינת ישראל. כל אותו זוהר חלוצי של הקרבה ומסירות נפש הנראה במדינת ישראל, שאף כי אותם שחיים ממש בתוך אותו מעטה זוהר אינם יכולים לראותו, הרי מרחוק מדינת ישראל היא באמת כוכב אור לכל מי שעניינים לו. אין כאן חיי שעמום ובטלה, צבירת הון לשם הגדלת השעמום וחוזר חלילה, אלא חיי תוכן של יצירה ובנין, מלאי טעם. נוסף על הילת התהילה והתפארת של הניצחונות הצבאיים. אור זה קורץ לצעירים וצעירות אכולי שעמום רוחני בארצותיהם, ובאים לישראל. לא אל תורת ישראל הם באים, כי למעשה אין הם מכירים אותה, אלא הם מאוכזבים מריקנות חייהם ומוצאים טעם בחיי היצירה בישראל.

שוב נציין, אילו היו חיי העם היהודי חיי תורה ומצוות, היה גם גיורם של אלה קל, כאותו שבא להתגייר כדי שימנחהו כהן-גדול, או כמי שבא להתגייר לשם אישות, ובטוחים שישבו להיות גם לשם שמים, "לפי ראות עיני הדיין" אפשר להקל בגיורו. אבל, כאשר כל הבאים עתה אלינו, מתוך מניעים שלהם נתקלים

בחברה חילונית שאינה שומרת תורה ומצוות, מה התקווה שעוד ישובו להיות גרי צדק לשם שמים?
אדרבא, "לפי ראות עיני הדיין" נראה להיפך, שאין לכך שום תקווה.

הסוג השלישי שמנינו לעיל, נחלק לשנים: כאלה שבאים וטוענים במפורש, שאין להם שום ענין בתורת ה', וכל אהדתם היא למדינת ישראל ועמה. אלה פשוט שאסור בהחלט לקבלם, עם כל הכבוד וההערכה לכנותם. אבל אלה הבאים להסתפח מתוך אהבת מדינת ישראל, אך אין להם שום התנגדות להסתפח גם לתורת ה', אף שעיקר כוונתם, מעיקרה, לא הייתה לשם שמים, כבר נתבאר לעיל שיש דרך אפשרית לקבלם, כיון שכונתם גם לשם שמים, ורות תוכיח - מתוך רצונה ל"עמך" נסתפחה ל"אלקיד" וקבלוה, אף שמתחילה באה מאהבת חמותה, כמבואר במקרא: "ורות דבקה בה" (רות א, יד).

אך כיון שנקבע בהלכה ש"הכל לפי ראות עיני הדיין", יש כאן שני שיקולים: ציבורי-כללי, ופרטי. יש לשקול עקרונית אם השעה מחייבת קבלתם של אלה לגיור, וזה מוטל על הרבנות הראשית לישראל להחליט. אך לעניות דעתי נראה כהצעה בלבד, שכיון שלמרבת הצער אם לא יגיירום, ייטמעו לאט לאט בתוך עם ישראל בגויותם, יש לשקול שקבלתם עדיפה מדחייתם. אך קיים גם שיקול פרטי, חובה לבדוק כל מקרה בנפרד ולהשתכנע כי אכן יש בכוונת המועמד להסתפח על בית ישראל בכנות.

מובן, שאם תיפול החלטה להתיר קבלת הנ"ל יש צורך גדול לחנכם באולפנים מיוחדים להכרת היהדות, להחזיר בהם אהבת תורת ה' ומצוותיה בכל מדת האפשר, ואף אולי, לארחם בישובים דתיים זמן מה, כדי שתהיה קבלתם בשעה שיש נטייה בלבם להסתפח גם לתורת ה' ולא לעם ישראל בלבד.

נתחיל כנראה מהשאלה הקשה ביותר - למה להתגייר?

בפני המתגייר העתידי עומדות שלל סיבות אשר עלולות להרחיק אותו מהחלטה זו, החל בתהליך הארוך והמייגע, פניות רגשיות, דילמות מול אורח חייו הקודם, משפחה וחברים, אך אולי את כולם עוטפת הסיבה: מדוע להתגייר במציאות לאומית חזקה בה אנו חיים כיום? הרי כיום במדינת ישראל, במדינה בה כל אדם הוא כה שונה מהשני, כל כך פשוט להגדיר את עצמך חלק, ישראלי, וזה מהסיבה הפשוטה - אין הגדרה לישראל. ומכאן אפרט את סיבותיי בתור ישראלית, שנולדה וגדלה בארץ, הלכה לצופים, יצאה לשי"ש, משרתת בצבא, חוגגת חגים ועושה הכל "ישראלי", מדוע בכל זאת ברצוני להתגייר.

ברצוני לציין שהתהליך רק התחיל, ועדיין בעיצומו, וכנראה יהיה כך תמיד, אבל הרצון להתגייר נובע בראש ובראשונה אצלי, מהעובדה שהיהדות מעניקה כלים וחוקים לחיות את חיך בצורה חברתית ונפשית טובה יותר. הסיבה השנייה היא "המחויבות" שלא מעוגנת בשום חוזה לעם הזה, העם שלי. אני מרגישה מחויבות בתור אדם שניתנה לו האפשרות והבחירה להיות חלק מעם שעבר כ"כ הרבה תלאות, סכנות ועדיין שמר על אחדותו. בסופו של יום, אינני זקוקה לאישור להיותי יהודייה על מנת להרגיש חלק, כי זה עניין גדול של תפיסה אישית, השתלבות ורצון, אבל דת (!) יותר מהכל נותן לך את האפשרות "להשלים חלק" בתוכך, ומכאן הדרך לשלמות סביבתית וקהילתית חלקה יותר.

(קטע שכתבה חיילת במהלך תהליך הגיור של בנתיב).